

Anno Museum

Saksbehandler, innvalgstelefon

Erica Neby, 62 55 11 65

Att.Per Øyvind Riise

Domkirkeodden naturminne - dispensasjon for St. Hansbål 2022

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 første alternativ gir Statsforvalteren i Innlandet Anno museum avd. Domkirkeodden dispensasjon fra fredningsforskriften for Domkirkeodden naturminne punkt IV.2 for oppfyring av St. Hansbål i forbindelse med et arrangement den 23. juni 2022. Se vår vurdering og tilknyttede vilkår nedenfor.

Søknaden

Vi viser til deres søknad av 14. juni 2022 om dispensasjon fra vernebestemmelsene for Domkirkeodden naturminne for å ha et St. Hansbål på betongplattingen verneområdet. Det er Anno museum avd. Domkirkeodden som er ansvarlig for arrangementet, i samarbeid med Hamar kommune og Hamar Rotary. Bålet er en del av et større St. Hansarrangement på Domkirkeodden som har blitt arrangert flere år tidligere. Bålet er tenkt plassert på betongplattingen i reservatet, se kart i figur 1. Dersom det er for høy vannstand på betongplattingen på den aktuelle dagen, vil bålet bli flyttet ut fra verneområdet.

Figur 1. Lilla skraving = Domkirkeodden naturminne. Blå prikk = plassering av betongplattning.

Lovgrunnlag

Domkirkeodden naturminne ble opprettet ved kongelig resolusjon av 15. januar 1988. Formålet med fredningen er å verne en viktig lokalitet for forståelse av Oslofeltets fossilførende bergarter. Ifølge fredningsforskriftens punkt IV.2 er oppgjøring av varme ikke tillatt.

Verneforskriften for Domkirkeodden naturminne har ingen spesielle unntaksbestemmelser for bålbrekking, og søknaden må vurderes etter den generelle dispensasjonshjemmelen naturmangfoldloven § 48. Denne sier at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. I tillegg må søknaden vurderes etter de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. naturmangfoldloven § 7 om prinsipper ved offentlig beslutningstaking, og vise hvordan disse er vektlagt.

Statsforvalterens vurdering

Statsforvalteren mener å ha tilstrekkelig kunnskap om det aktuelle området gjennom befaringer i området, naturfaglige registreringer og naturfaglig materiale utarbeidet i forbindelse med verneprosessen, jf. naturmangfoldloven § 8. Det legges derfor ikke stor vekt ved naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet). Det omsøkte bålet ønskes fyrt opp på en betongplattning som ligger innenfor naturminnet. Bålbrekking på nakent berg kan være svært skadelig og skape sprekker i berget. På stranda ved Geitryggen er det også svært rikt med fossiler i berget. Disse vil også kunne bli skadet ved bålbrekking direkte på berget. Derfor er bålbrekking på betongplattningen den eneste mulige plasseringen av et bål innenfor verneområdet, og det er ikke trolig at dette vil kunne skade de geologiske verdiene som fredningen skal ivareta.

Tiltaket anses å være av relativt beskjedent omfang. Området er et kartlagt som svært viktig friluftsområde. Det tillegges vekt at søker representerer et organ som har til formål å ligge arrangementer til rette for folk flest, det vil si har et allmennyttig formål. Det er ikke ferdselsforbud i naturminnet, slik at det kun er effektene av bålbrekkingen som er vurdert i denne saken. Vi opplyser likevel om at det finnes flere sjeldne og trua planter i verneområdet, som må hensyntas på lik linje med sjeldne og trua planter utenfor verneområdet. Henleggelse av avfall er forbudt i verneområdet, jf. fredningsforskriftens punkt IV.2. Statsforvalteren vurderer at den samlede belastningen på området som følge av bålbrekking på plattningen ikke vil bli for stor siden bålbrekkingen skjer innenfor et avgrenset areal og er av kortvarig karakter, jf. naturmangfoldlovens § 10.

Statsforvalteren minner om at tiltakshaver er ansvarlig for å dekke kostnader knyttet til eventuell skade på naturmangfoldet i området som følge av tiltaket, jf. naturmangfoldlovens § 11.

Ved å legge bålet på betongplattningen anser Statsforvalteren at kravet i naturmangfoldlovens § 12 om bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder er ivaretatt. Det må finnes en plan for å kunne slukke bålet raskt hvis det sprer seg utenfor betongplattningen.

Statsforvalteren mener at bålbrekkingen på betongplattningen er et enkeltstående tiltak med et allmennyttig formål som ikke vil stride mot verneformålet eller påvirke verneverdiene nevneverdig, såfremt vilkårene for dispensasjonen etterfølges. Dermed er vilkårene oppfylt for å kunne gi en dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 første alternativ.

En eventuell presedensvirkning av en dispensasjon mener vi er uproblematisk, siden dette tiltaket er forbigående, få vil kunne tenkes å søke om lignende tiltak og tiltaket forventes ikke å få nevneverdige konsekvenser for verneverdiene.

Vedtak

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 første alternativ gir Statsforvalteren i Innlandet Anno museum avd. Domkirkeodden dispensasjon fra fredningsforskriften for Domkirkeodden naturminne, punkt IV.2 for oppfyring av St. Hansbål i forbindelse med et familiearrangement 23. juni 2022. Følgende vilkår er knyttet til tillatelsen:

- Dispensasjonen gjelder for 23. juni 2022.
- Bålet skal kun brennes på betongplattingen.
- Det skal være muligheter for å kunne slukke bålet raskt hvis det sprer seg utenfor betongplattingen.
- Opprydding av bålrester og øvrig søppel skal være utført senest ei uke etter bålbrenningen.

Statsforvalteren gjør oppmerksom på at denne dispensasjonen kun gjelder i forhold til fredningsforskriften for Domkirkeodden naturminne. Dere må selve innhente tillatelser etter annet lovverk i tillegg til eventuell grunneiertyllatelse.

Klageadgang

Dette vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 og kan påklages etter forvaltningslovens § 28. Klagefristen er 3 uker fra mottakelsen av dette brevet. Eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum (e.f.)
avdelingsdirektør

Erica Neby
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Hamar kommune

Postboks 4063

2306

HAMAR